

KOMENTÁŘ: DOZVUKY TRAGÉDIE NA FF UK, SCHVALOVÁNÍ STŘELBY, VÝHRŮŽKY A DALŠÍ PORCE NENÁVISTI

Kamil KOPECKÝ

21. prosince 2023 celou zemí otřásla tragédie, kdy ozbrojený student zavraždil v budově Filozofické fakulty Univerzity Karlovy 14 osob, když předtím zastřelil jak svého otce, tak i další 2 osoby. Tento odporný čin razantně otřásl českou společností a rozpoutal diskusi o zajištění bezpečnosti studentů ve školách, ale i dalších typech tzv. měkkých cílů (tj. místa s vysokou koncentrací osob, která jsou ale velmi málo zabezpečena, např. nemocnice, obchodní centra, kina apod.).

Mohutný zájem samozřejmě tato událost vyvolala u médií, která se snažila co nejdříve odhalit identitu střelce a detaily z jeho života, zveřejnit co nejvíce materiálů z místa tragédie a obecně co nejvíce tragickou událost pokrýt (bohužel i za hranou etiky), což však není žádoucí - bohužel **široká medializace těchto činů může inspirovat k jejich následování** (což potvrzují zkušenosti ze zahraničí). Na straně druhé média přispěla také k uklidnění situace, kdy velmi rychle zveřejnila, že je např. střelec mrtev a místo zabezpečeno, stejně tak velmi rychle dokázala zprostředkovat oficiální vyjádření policie a dalších souvisejících složek.

Tragédie samozřejmě zasáhla i svět sociálních sítí a vyvolala celou řadu pozitivních reakcí (ať už jde o sbírky na podporu obětí sdílené např. prostřednictvím sítě X či Facebooku, nejrůznější nabídky psychologické a právní pomoci či prosté projevy soustrasti). Bohužel se však objevily i reakce negativní, ať už jde o zcela neetické a lidsky odporné komentáře, nebo různé druhy

nenávistných a dokonce výhružných reakcí. Nechyběly ani reakce konspirační.

Jeden z nejděsivějších komentářů zplodil poslanec [Jiří Kobza](#) (SPD), který označil útočníka za “produkt inkluзивního progresivistického školství” a za výsledek výuky na FF UK. Kobza tak vědomě na této tragédii parazitoval a zneužíval bolestivé situace k vlastnímu PR. Příspěvek pak později smazal. Jeho výroky odsoudila např. [Česká konference rektorů](#).

Podobně odporně komentoval tragédii [Aleš Juchelka](#) (ANO), který zneužil tuto událost pro získání politických bodů a kritizoval vládu za to, že v červnu tohoto roku nezařadila na jednání Sněmovny bod o zvýšené právní ochraně pedagogů... a smrt 14 osob je vlastně důsledek. Příspěvek pak později smazal.

Na sociálních sítích se samozřejmě objevila celá řada nenávistných příspěvků, často splňujících skutkovou podstatu trestných činů. Ostatně policie komentovala tyto příspěvky takto: **Pisatelé zvěrstev budou mít příležitost svoje hrdinství ukázat i v rámci trestního řízení.**

Ta méně viditelná část naší práce je monitoring sociálních sítí. Okamžitě po střelbě týmy analytiků začaly rozpracovávat a zkoumat různé posty. Pisatelé těch nejhorších zvěrstev budou mít příležitost svoje hrdinství ukázat i v rámci trestního řízení. pic.twitter.com/GQas1AJZfe

— Policie ČR (@PolicieCZ) [December 22, 2023](#)

Ukázky:

-11 gender ukrofilních sluníček z FF UK, skóre není špatné, příště by ale mohlo být lepší. (Zdroj: [Policie ČR](#))

Někdo vystřílel v Praze studentíky. Nejdřív jsem se zděsila, ale pak jsem si uvědomila, že přece patříme na Západ, kde je to normálka, takže jdu dělat rumové košíčky. (Jelena Vičianová)

Bude to jinak, než uvádějí oficiálně. Navíc to spojili úplně nelogicky s těma Klánovicema. Nejdříve více než 15 mrtvých, pak 14 obětí. Jeden student asi obživil, nebo co.... Jen ovečky jim to zase žerou.... Řekla bych, že je to opět akce tajných služeb... (Renata Hambálková)

Studenti fildy, kdybyste si raději sáhli do svědomí a všímali si každodenních věcí a především lidí kolem vás, naslouchali jim, ale dnes je to jen a jen o jájovství, každý jen já já já... (Zdroj)

V době psaní tohoto komentáře [policie vyšetřuje více než 90 případů](#), kdy uživatelé internetu schvalují útok či vyhrožují jeho napodobením. Z uvedeného celkového počtu je již 5 skutků ukončeno v rámci zkráceného přípravného řízení a v dalších 55 případech byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření z konkrétního trestného činu, upozorňuje Policie ČR. Mezi případy se objevily např. výhrůžky seniora v Jindřichově Hradci vystřílením pošty, vyhrožování útokem jako na univerzitě z Písku, případně výhrůžky vystřílením jednoho z center zábavy v Brně.

Nejčastěji šlo o schvalování trestného činu dle § 365 trestního zákoníku (28 x), nebezpečné vyhrožování podle § 353 trestního zákoníku (11 x), násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci dle § 352 trestního zákoníku (7 x) a šíření poplašné zprávy dle § 357 trestního zákoníku (6 x).

Motivace lidí, kteří vyhrožují napodobením střelby nebo jiným násilným činem, může být velmi rozmanitá a často je odrazem složitých psychologických, sociálních a kulturních faktorů. Zde jsou některé z hlavních motivací a faktorů, které mohou hrát roli:

Hledání pozornosti a uznání: Někteří lidé mohou cítit, že jsou v běžném životě přehlíženi nebo marginalizováni, a proto mohou hledat pozornost prostřednictvím šokujících nebo extrémních výhrůžek. Tímto způsobem se snaží získat uznání nebo reakci od ostatních, i když je to negativní. A právě sociální sítě umožňují získat pozornost v podstatě komukoli - a to ve velmi krátkém čase.

Duševní zdraví a psychologické problémy: U některých jedinců mohou být výhrůžky spojeny s neřešenými psychologickými problémy nebo duševními poruchami. To může

zahrnovat paranoii, extrémní hněv, depresi, sociopatické tendence nebo jiné duševní zdravotní problémy. Mnoho příspěvků na sociálních sítích jsou vyvolány právě těmito problémy, ale třeba také aktuální životní situací.

Napodobení a "Copycat" jevy: V některých případech může být motivací jednoduše napodobení podobných činů, o kterých se jedinci dozvěděli z médií nebo internetu. Tento fenomén je známý jako "copycat" efekt (tj. efekt napodobitele) a může být zesílen zvýšenou mediální pozorností věnovanou masovým střelbám nebo jiným násilným incidentům. Z tohoto důvodu se také doporučuje nedávat pachatelům příliš mnoho mediálního prostoru a pozornosti, aby se snížila šance nápodoby jeho skutků.

Politické nebo ideologické motivy: V některých případech mohou výhrůžky pramenit z politických, náboženských nebo ideologických přesvědčení. Jedinci mohou cítit, že jejich výhrůžkami mohou ovlivnit veřejné mínění nebo dosáhnout politické změny. Ostatně tyto motivy jsme mohli vidět např. v případě [1. českého teroristy Jaromíra Baldy](#), který způsobil dvě vlakové nehody a kolem rozházel letáky, které měly vzbuzovat dojem, že za útokem stojí islamisté.

Sociální a kulturní faktory: Sociální izolace, šikana, rodinné problémy nebo kulturní faktory, jako je glorifikace násilí nebo snadný přístup k zbraním, mohou také přispět k motivaci k výhrůžkám násilím. Ostatně i v současnosti v několika případech uživatelé např. sdíleli fotografie svých zbraní s různými komentáři. Tento "humor" pak opět šetřila policie.

1/2 Začalo to fotkou zbraně s textem "my turn", pokračovalo výmluvou, že se jednalo o humor a dnes to skončilo sdělením podezření ze spáchání přečinu násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci. To vše v režii sokolovských kriminalistů.

[#policiekvk pic.twitter.com/BvqQ3KHsZW](#)

— Policie ČR (@PolicieCZ) [December 23, 2023](#)

Výhrůžky násilím by nikdy neměly být brány na lehkou váhu, ať už jsou motivovány jakýmkoli způsobem, a měly by být řádně vyšetřovány a řešeny. Stejně tak je třeba neustále připomínat, že svoboda projevu v online světě má [svoje hranice](#).

Pro E-Bezpečí
Kamil Kopecký